

SANSKRIT

MODEL

PAPERS

ANDHRA PRADESH D.S.C SCHOOL ASSISTANT SANSKRIT MODEL PAPER-2012

NOTE:

Uploading By Mr.R.Pavan Kumar, Research Scholar, Dept. of Sanskrit, Andhra University. If U Want Another Model Papers U Can Contact Through Email : pavansamskruth@gmail.com

ముద్రించిన మొత్తం పేజీలు : 24

ముద్రితాని పృథాని : 24

ప్రవేశపరీక్షాక్రమాంకం : / హాల్ టికెట్ నెంబరు

నిరీక్షకస్య హస్తాక్షరమ్ / పర్యవేక్షకుని సంతకం

410413100025

[Signature]

TRT-4118-SM

సమయం : 2 గం|| 30 ని||లు

గరిష్టమార్కులు : 160

సమయ : : 2 గం|| 30 ని||లు

గరిష్టాంకం : 160

అభ్యర్థులకు సూచనలు :

అభ్యర్థిభ్య: సూచనా: :

1. పరీక్షా బుక్ లెట్ ను తీసుకొన్న వెంటనే బుక్ లెట్ ఎడమవైపు భాగంలో ఉన్న బాక్సులో మీ హాల్ టికెట్ నెంబరు రాయాలి. పరీక్షాపుస్తिका (బుక్లెట్) స్వీకరణసమనంతరమేవ పుస్తिकाయా: వామపార్శ్వే విद्यमाने कोष्ठके स्वीयप्रवेशपरीक्षाक्रमांकः (हाल्टिकेट नं.) लेखनीयः ।
2. ఈ పేజీ పై భాగంలో ముద్రించిన విధంగా పరీక్షా బుక్ లెట్ లో అన్ని పేజీలు ఉన్నాయో లేదో పరిశీలించుకోవాలి. अस्य पृष्ठस्योपरिभागे यथा मुद्रितं विद्यते तथैव परीक्षापुस्तिकायां सर्वाणि पृष्ठाणि सन्ति न वेति परीक्षणीयम् ।
3. పరీక్షా బుక్ లెట్ లోని అన్ని పేజీల్లో ముద్రణ సరిగా ఉందో లేదో సరిచూసుకోవాలి. పరీక్షా బుక్ లెట్ లోని ఏ ఒక్క పేజీని తీసివేయకూడదు. परीक्षापुस्तिकायां सर्वेषु पृष्ठेषु मुद्रणं विद्यते न वेति सम्यग्ज्ञातव्यम् । परीक्षापुस्तिकायाः एकमपि पृष्ठं न विदारणीयम् ।
4. మీ సమాధానాలు ఇచ్చిన OMR సమాధాన పత్రంలోనే గుర్తించాలి. OMR సమాధాన పత్రానికి ఇరువైపులా ఇచ్చిన సూచనలను చదివి తదనుగుణంగా పాటించాలి. పరీక్షా బుక్ లెట్ లో సమాధానాలు రాయకూడదు. भवतां समाधानानि, OMR समाधानपृष्ठे एव अङ्कनीयानि । OMR समाधानपृष्ठे लिखित - सूचना: सम्यगनुपालनीयाः । परीक्षापुस्तिकायां समाधानानि न कुत्रापि लेखनीयानि ।
5. ఈ పరీక్షా బుక్ లెట్ లో 160 బహుళైచ్ఛిక ప్రశ్నలున్నాయి. అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానాలు ఇవ్వాలి. ప్రతి ప్రశ్నకు ఒక మార్కు (1) మాత్రమే ఉంటుంది. परीक्षापुस्तिकायां 160 बहुलैच्छिकप्रश्नाः विद्यन्ते । सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः । प्रत्येकं प्रश्नस्य एकः (1) अङ्कः भवति ।
6. పరీక్షా బుక్ లెట్ లో ఎలాంటి చిత్తు పని చేయకూడదు. పరీక్షా బుక్ లెట్ విపరలో ఇచ్చిన తెల్ల కాగితాన్ని మాత్రమే చిత్తు పనికి వినియోగించాలి. परीक्षापुस्तिकायाम् अवकरकार्यं न साधनीयम् । परीक्षापुस्तिकायाः अन्ते विद्यमाने श्वेतपृष्ठे एव तत्कार्यं साधनीयम् ।
7. పరీక్ష పూర్తి అయిన వెంటనే OMR సమాధాన పత్రాన్ని హాలు సూపరింటెండెంట్ కు తప్పని సరిగా అందజేయాలి. పరీక్షాసమాప్त्युत्तरं OMR समाधानपृष्ठं प्रकोष्ठनिरीक्षकाधिकारिणे अवश्यमेव समर्पणीयम् ।
8. నిర్దేశించిన పరీక్షా సమయం పూర్తి కాకుండా పరీక్షా గదిని విడిచి వెళ్ళేందుకు అభ్యర్థిని అనుమతించరు. निर्दिष्टपरीक्षासमयम् असमाप्य परीक्षाप्रकोष्ठं त्यक्तुम् अभ्यर्थिः नानुमन्यते ।

PART-I
GENERAL KNOWLEDGE AND CURRENT AFFAIRS

1. अधः प्रदत्तेषु वक्तव्येषु इदं युक्तं न ।
 - (1) द्रव्यविधेयकानि विहाय अवशिष्टानि अन्यविधेयकानि प्रथमतया राज्यसभायां प्रवेशयितुं शक्यन्ते ।
 - (2) संसदः उभयसभाभ्यां यावत् न आमोद्यते तावत् यत्किमपि विधेयकम् अधिनियमत्वेन (शासनत्वेन) न परिणमति ।
 - (3) संविधानस्य संशोधनाय प्रवेश्यमानं विधेयकं लोकसभायामेव प्रारभ्येत ।
 - (4) सर्वकारविरुद्धाः अविश्वासप्रस्तावाः लोकसभायामेव प्रवेशनीयाः आमोदनीयाः च ।
2. अधः प्रदत्तेषु एकं योग्यं न ।
 - (1) संसदः अधिवेशनस्य अभावे अध्यादेशकरणाय अधिकारः भारतराष्ट्रपतेः भवति ।
 - (2) संसदः पुनस्समावेशस्य पूर्वदिनात् अध्यादेशस्य मान्यता न भवति ।
 - (3) संसदः पुनःसमावेशानन्तरमपि यदि न आमोद्यते तर्हि संसदः पुनस्समावेशस्य प्रारम्भतः षट्सप्ताहानामनन्तरम् अध्यादेशस्य स्थगिता भवति ।
 - (4) सर्वविधान् अध्यादेशान् उभयसभयोः आमोदनाय तयोः प्रवेशयेयुः ।
3. अधः प्रदत्तेषु वक्तव्येषु एकं योग्यम्
 - (1) भारतराष्ट्रपतिः, उपराष्ट्रपतिः च संसदा चीयेते ।
 - (2) संसदा, राज्यशासनव्यवस्थाभिः च भारतराष्ट्रपतिः उपराष्ट्रपतिः च चीयेते
 - (3) भारतस्य उपराष्ट्रपतिं राज्यसभा एका एव चिनोति
 - (4) भारतस्य उपराष्ट्रपतिं संसदः उभयसभे चिनुतः
4. आन्ध्रप्रदेशात् लोकसभांप्रति सञ्चीयमानानां संसदः सदस्यानां संख्या -
 - (1) 60
 - (2) 41
 - (3) 42
 - (4) 39
5. 'दि वेर्नाक्युलर प्रेस् याक्ट 1878' - इत्यस्य प्रवेशकः -
 - (1) लार्ड लिटन
 - (2) लार्ड रिपन
 - (3) लार्ड डिफरिन्
 - (4) लार्ड डल्हौसी
6. 'भारतराष्ट्रियकांग्रेस' इत्यस्य प्रथमसमावेशः 1885 डिसेम्बरमासे अत्र प्रवृत्तम् -
 - (1) मुम्बई
 - (2) अहम्मदाबाद्
 - (3) कलकत्ता
 - (4) सूरत्
7. 'खिलाफत-उद्यमः' एतेषां नायकत्वे आरब्धः -
 - (1) एम्.ए. जिन्ना
 - (2) महम्मद अली, षाकत् अली
 - (3) खान् अब्दुल् गफ्फ् खान्
 - (4) बद्रुद्दीन त्याब्जी

Note : Answers are indicated with Round Circles.

8. अधः प्रदत्तेषु वक्तव्येषु एकं योग्यं न -
 (1) मराठा, केसरी इति प्रत्रिकद्वयम् बालगङ्गाधरतिलकः प्रारब्धवान् ।
 (2) गीतारहस्यम्, 'आर्कटिक् होम् आफ दि वेदास्' इति ग्रन्थद्वयम् बालगङ्गाधरतिलकः अरचयत् ।
 (3) 1905 भारतराष्ट्रियकांग्रेस् समावेशस्य बालगङ्गाधरतिलकः आध्यक्ष्यम् अवहत् ।
 (4) न्यायमूर्तेः रानडे वर्यस्य मार्गदर्शकत्वे बालगङ्गाधरतिलकः 'दक्कन् एडुक्येषन् सोसैटी' अस्थापयत् ।
9. अधः प्रदत्तेषु एकं योग्यम्
 (1) स्ट्राटो -मेसो-आवरणयोः भेदकः स्ट्राटोपास्
 (2) स्ट्राटो-ट्रोपो-आवरणयोः भेदकः स्ट्राटोपास्
 (3) स्ट्राटो-अयनो-आवरणयोः भेदकः स्ट्राटोपास्
 (4) स्ट्राटो-आवरणस्य ट्रोपोपासस्य च भेदकः स्ट्राटोपास्
10. अधः प्रदत्तेषु एकं 'चेर्णोजेम्' इति वर्गीकर्तुं शक्यते
 (1) रक्तवर्णभूमिः / (मृत्तिका)
 (2) कृष्णवर्णभूमिः / (मृत्तिका)
 (3) पांसुभूमिः / (मृत्तिका)
 (4) जलोढक-कच्छ-भूमिः / (मृत्तिका)
11. 'गिर्' वन्यप्राणिराष्ट्रियोद्यानम् अत्र वर्तते
 (1) छत्तीसगढ़राज्ये
 (2) बिहारराज्ये
 (3) गुजरातराज्ये
 (4) मेघालये दक्षिणगारो गिरिषु
12. वृद्धानां रोगाः, तेषां चिकित्सा सम्बद्धम् अध्ययनम्
 (1) जेरियाट्रिक्स्
 (2) हेपटालजी
 (3) हेमटालजी
 (4) इम्यूनलजी
13. 2011 वर्षे रविचन्द्रन् अश्विन् एकस्मिन् टेस्टमाचमध्ये शतकम्, पञ्च विकेट् च साधितवान् तृतीयः भारतीय क्रीडाकारः सञ्जातः / शिष्टौ द्वौ
 (1) रोजरबिन्नी, कपिलदेवः
 (2) सचिन तेन्दुल्करः, मोहम्मद अजरुद्दीन्
 (3) विनूमंकड, पाली उम्रीगर्
 (4) मोहीन्दर अमरनाथः, रविशास्त्री
14. अधः प्रदत्तेषु इदं 'देशः राजधानी' इति पद्धतौ योग्यम् -
 (1) लिबिया : ट्रिपोली ✓
 (2) मोराको : मोनाको
 (3) इरान् : बाग़दाद्
 (4) बाहरिन् : दोहा
15. अन्तरराष्ट्रिय द्रव्यनिधेः प्रकृत-प्रबन्ध-प्रधान-निदेशकः -
 (1) डोमिनिक् स्ट्रास् कान्
 (2) कामिल गद्
 (3) क्रिस्टीन् लगाई
 (4) जोस् प्राजियानो डा सिल्वा

16. अमेरिकासैनिकैः स्वस्य मारणसन्दर्भे ओसामाबिन् लाडेन्
अत्र आत्मानम् अगोपयत् ।

(1) पेर्षावर्

(2) अबट्टाबाद्

(3) जलालाबाद्

(4) वजारिस्तान्

17. 1929 वर्षे अत्र प्रवृत्ते 'राष्ट्रियकांग्रेस' समावेशे कांग्रेस
'पूर्णस्वराज्यस्य' लक्ष्यम् अङ्ग्यकरोत् ।

(1) लाहोर्

(2) सूरत्

(3) लक्नो

(4) विजयवाडा

18. 2001-2009 मध्यकाले प्रवृत्तानां लैसेन्स्-स्पेक्ट्रम
निर्धारणानि परिशीलयितुं भारतसर्वकारेण नियुक्तायां
समित्यां सभ्यः -

(1) निवृत्तन्यायाधीशः शिवराजपाटिलः

(2) निवृत्तन्यायाधीशः सन्तोषहेग्डे

(3) निवृत्तन्यायाधीशः ए.के. गांगूली

(4) निवृत्तन्यायाधीशः सुदर्शनरेड्डी

19. अमेरिका संयुक्तराज्यानां संसद् -

(1) नेषनल् असेम्ब्ली

(2) कांग्रेस्

(3) नेषनल् कांग्रेस्

(4) पीपल्स् असेम्ब्ली

20. प्रकृत लोकसभायां प्रतिपक्षनायकाः -

(1) श्रीमती सुषमा स्वराज

(2) श्री यशवन्तसिन्हा

(3) श्री एल्.के. अडवानी

(4) श्री मुरलीमनोहर जोषी

PART-II
PERSPECTIVES IN EDUCATION

21. 'विहाराः' - एतत् सम्बन्धि विद्यासंस्थाः ।

- (1) वेदाध्ययन सम्बन्धि ।
- (2) जैनमत सम्बन्धि ।
- (3) बौद्धमताध्ययन सम्बन्धि ।
- (4) हिन्दूमताध्ययन सम्बन्धि ।

22. मध्ययुगस्थाः 'मक्तबवः' इत्येताः विद्यसंस्थाः एतत् सम्बन्धिनः भवन्ति ।

- (1) सर्वेषां कृते एलिमेन्टरी विद्या ।
- (2) मुस्लिं बालकानां एलिमेन्टरी विद्या ।
- (3) वृत्ति विद्या ।
- (4) उन्नतस्थायी मतविद्या ।

23. आंग्लेयानां काले भारत देशे प्रतिप्रान्तं (province) डिपार्टमेन्ट आफ् पब्लिक् इनस्ट्रक्सन् कार्यालयं स्थापनीयः इति कः प्रतिपादितवान् -

- (1) वुडस् डिस्पाच् - 1854
- (2) हन्टर कमिष्न् - 1882
- (3) विलियं बेन्टिक् - 1835
- (4) लार्ड रिप्पन्

24. 'अस्माकं विद्यायन्त्राङ्गे - अस्माकं माध्यमिक विद्या अतीव बलहीनतया अस्ति । एनां झटिति संस्करणीया भवति' इति प्रोक्तवान् -

- (1) मुदलियार माध्यमिकविद्यायाः आयोगः ।
- (2) राधाकृष्णन् विश्वविद्यालयीय विद्या आयोगः ।
- (3) कोठारी विद्यायाः आयोगः ।
- (4) ताराचन्द्र समितिः ।

25. 'यया विद्यया सत्प्रवर्तना सञ्जायते मानसिकबलं वर्धयते; बुद्धिकुशलता विस्तार्यते तद्वारा व्यक्तयः स्वतंत्रतया व्यवहर तुं शक्नुवन्ति तादृशी विद्या अस्माकं आवश्यकी' - इत्येतस्य प्रबोधकः ।

- (1) अरविन्दः ।
- (2) महात्मागान्धि ।
- (3) स्वामी विवेकानन्दः ।
- (4) रवीन्द्रनाथ टागोरः ।

26. 'राज्यम् - बलहीनवर्गाणी - विशिष्ट अनुसूचित जनजातिजनान् तथा गिरिजनान् विद्यायां तथा आर्थिकपरतया च वर्धयितुं प्रत्येक श्रद्धां वहेत् । तेषां सामाजिक सम्बन्धिनः अन्यायात् सर्वाभ्यः वञ्चनाभ्यः रक्षणं करणीयम्' - इत्युक्तं रज्याङ्गाधिकरणम् -

- (1) 15
- (2) 16
- (3) 21
- (4) 46

27. 'सर्वेषां विद्या' इत्यंशमधिकृत्य - जोम्टिन्' मध्ये प्रपञ्चसमावेशः अस्मिन् वर्षे प्राचलत् ।

- (1) 1990
- (2) 2000
- (3) 1995
- (4) 2009

28. 2005 वर्षीय राष्ट्रिय पाठ्ययोजना चट्टं अनुश्रुत्य देशे विविध प्रान्तेषु तुलनात्मकतायाः प्रामाण्यतायाः विश्वासं कल्पयितुं अत्रत्येषु एका अभिलषणीया व्यवस्था ।

- (1) साधारण पाठशालाव्यवस्था ।
- (2) साधारण विषययोजना ।
- (3) आंग्लभाषाबोधनायाः प्राधान्यम् ।
- (4) सर्वेषु राज्येषु हिन्दीभाषां पाठशालासु एकविषयत्वेन स्वीकरणम् ।

29. प्राथमिक ; प्राथमिकोन्नतविद्यासम्बन्धिनः विद्याप्रगतिसूचीम् (E.D.I) मानवसंसाधन विकास मन्त्रित्वशाखा अद्यतनकाले कल्पयति । अस्यां सूच्यां अग्रभागे स्थितं राज्यम् -

- (1) देहली ।
- (2) केरला ।
- (3) तमिलनाडु ।
- (4) आन्ध्रप्रदेशः ।

30. दूरदर्शनं च इग्नू नाम्ना संस्थया च संयुक्ततया चाल्यमाना विद्याचानल् । -

- (1) ज्ञानदर्शनम् ।
- (2) मन टि.वि ।
- (3) एड्युनेट् ।
- (4) नेशनल् स्कूल् च्छानेल् ।

31. कक्षायां छात्राणां वैयक्तिक भेदानां ज्ञानम् उपाध्याय एतदर्थं उपयुक्तं भवति ।

- (1) कक्षायां अनुशासन निर्वाहणाय ।
- (2) विद्यार्थिनां गृहकृत्यस्य मूल्याङ्कनाय ।
- (3) बोधनाभ्यसन कृत्यानां रूपकल्पनाय ।
- (4) कक्षायां आवश्यक व्यवस्थाकरणाय ।

32. 2005 वर्षीय राष्ट्रिय विद्यायोजना चट्टसम्बन्धि विषयेषु एकं योग्यं न भवति ।

- (1) पाठ्ययोजनाभारस्य परि गणनम् ।
- (2) देशे प्रजातन्त्र स्वभावस्य परिगणनम् ।
- (3) छात्राणां अभ्यसनस्य संवर्धने समग्रहकपथ युक्तः भवतु ।
- (4) आंग्लभाषायाः समुचितं प्राधान्यं नास्ति ।

33. छात्रेषु सुलभाभ्यक्ततायाः संवर्धनार्थं उपयुक्तः बोधनाभौशलेषु एकम् ।

(1) गणकारीयम् ।

(2) पाठ्य सहका कार्यम् ।

(3) वैधोषयम् ।

(4) प्रश्नोत्तरी ।

34. एकं सामाजिक उपन्यासकारेण विद्यायाः सुलभाभ्यक्तम् ।

(1) आगापिभ्यः इतोभ्यः सामाजिकसूत्राणां प्राप्तिम् ।

(2) समाजसंस्थायां लोपायां प्रदर्शने तेषां परीक्षकः ।

(3) समाजे आपुर्निवीकरणस्य प्रवेशम् ।

(4) प्रज्ञायां शान्तिपुत्र जीवनवापनाय साक्षरी ।

35. संस्कृतिपरिणै विद्यायाः पात्रम् -

(1) निक्षेपः

(2) संवर्धनम्

(3) निक्षेपसंवर्धनम्

(4) आपुर्निवीकरणम्

36. अधः प्रदेशेषु उपाध्यायवृत्तिसम्बन्धः विकासः न -

(1) संगोष्ठीभ्यः उपस्थितिः परस्परमर्पणं च ।

(2) सम्मिलितविद्यासम्बन्ध कार्यशालाभ्यः उपस्थितिः ।

(3) D.I.E.T. and S.C.E.R.T संस्थयोः वृत्त्यन्तर कार्यक्रमेभ्यः उपस्थितिः ।

(4) पदोन्नतिद्वारा उन्नतस्थानस्य प्राप्तिः

37. विद्याविनाम् अधिष्ठाने विषये वा प्रश्नोत्तरी आगच्छति सा एव "उत्तम पाठशाला"

(1) शारीरिकविद्या

(2) मानसिकविद्या

(3) साहित्यिकविद्या

(4) साधनाप्रगतिः

38. निरशुलकनिकेत्य विद्यायै बालानाम् अधिकारसम्बन्धः शासनाय - 2009, अयम् कयोऽस्मिन् बालानां सम्बन्धम्

(1) 6-14 वर्षाः

(2) 0-14 वर्षाः

(3) 1-16 वर्षाः

(4) 5-16 वर्षाः

39. 'कार्यानुभवः' माध्यामिक-वृत्तिविद्यासु संपुक्ततया भवेत् इति प्रतिपादकः आयोगः

(1) कोटारी आयोगः 1964-66

(2) माध्यमिक विद्या-आयोगः

(3) जाकीरहुसैन बेसिक विद्या समितिः

(4) उन्नत विद्या-आयोगः

40. राष्ट्रियमाध्यमिक शिक्षाभिवानम् (R.M.S.A.) इत्यस्य लक्ष्यम् -

(1) प्राथमिकाधिकाररूपेण सर्वेभ्यः माध्यमिकविद्या

(2) 2013 वर्षान्तपर्यन्तं सर्वेषां निम्नमाध्यमिक विद्यायाः अपि च 2017 वर्षान्तपर्यन्तं उच्च माध्यमिक विद्यायाः च साधनम्

(3) 2020 वर्षान्तपर्यन्तं निम्न माध्यमिक विद्यायाः सर्वेभ्यः प्राप्तिम्

(4) 2020 वर्षान्तपर्यन्तं बालिकानां सर्वासां माध्यमिक विद्याप्राप्तिम्

PART-III
CONTENT - SANSKRIT

41. 'रामाभिधानो हरिरित्युवाच' - इति वाक्यम् अस्मिन्
अस्ति ।

- (1) रामायणे
- (2) रघुवंशे
- (3) जानकीहरणे
- (4) रघुनाथचरिते

42. कण्ठस्थानतः उद्भूयमानानि अक्षराणि -

- (1) इ, चु, य, श
- (2) अ, कु, ह, विसर्जनीयः
- (3) लृ तु ल स
- (4) ऋ ढु र ष

43. 'सीमा' इति शब्दस्य प्रातिपदिकम् -

- (1) सीमन्
- (2) सीमान्
- (3) सीमा
- (4) सीम

44. महाभारते अङ्गिरसः -

- (1) शान्तः
- (2) वीरः
- (3) रौद्रः
- (4) शृङ्गारः

45. शतृप्रत्ययः अस्य एव विधीयते -

- (1) परस्मैपदिधातोः
- (2) आत्मनेपदिधातोः
- (3) उभयपदिधातोः
- (4) सकर्मकधातोः

46. 'वरं विरोधोऽपि समं महात्मभिः' - इति वाक्यम् अस्मिन्
काव्ये वर्तते ।

- (1) शिशुपालवधम्
- (2) नैषधीयचरितम्
- (3) किरातार्जुनीयम्
- (4) कुमारसम्भवम्

47. 'भवभूतिविरचितं काव्यम्' -

- (1) मृच्छकटिकम्
- (2) रत्नावली
- (3) मालतीमाधवम्
- (4) प्रबोधचन्द्रोदयम्

48. 'कर्मणा यमभिप्रैति.....' इति सूत्रेण सम्बद्धं कारकम् -

- (1) करणम्
- (2) सम्प्रदानम्
- (3) अपादानम्
- (4) कर्म

49. 'सहस्रगुणमुत्तरं हि रसं रविः' - वाक्यमिदं
अत्रवर्तते -

- (1) मेघदूतम्
- (2) रघुवंशम्
- (3) अभिज्ञानशाकुन्तलम्
- (4) मुद्राराक्षसम्

50. 'गान्धिना सहायनिराकरणोद्यमः समारब्धः ।' अस्य
कर्तरिप्रयोगे वाक्यम् एवं भवति ।

- (1) गान्धिः सहायनिराकरणोद्यमं समारभते ।
- (2) गान्धिः सहायनिराकरणोद्यमं समारभ्यते ।
- (3) गान्धिः सहायनिराकरणोद्यमं समारब्धवान् ।
- (4) गान्धिः सहायनिराकरणोद्यमं समारप्स्यते ।

51. मुक्तककाव्यस्य गीतगोविन्दस्य लेखकः कविः -

- (1) कल्हणः
- (2) जयदेवः
- (3) गोवर्धनाचार्यः
- (4) श्यामशास्त्री

52. कर्मवाच्ये कर्मपदम् अस्यां विभक्तौ भवति ।

- (1) प्रथमा विभक्तौ
- (2) द्वितीया विभक्तौ
- (3) तृतीया विभक्तौ
- (4) चतुर्थी विभक्तौ

53. अन्तर् + राष्ट्रियः इत्यनयोः संयुक्तरूपम् -

- (1) अन्तर्राष्ट्रियः
- (2) अन्ताराष्ट्रियः
- (3) अन्तराष्ट्रियः
- (4) अन्त्राराष्ट्रियः

54. उत्तररामचरिते अधः दत्तं वाक्यं वर्तते ।

- (1) नहि सर्वः सर्वं जानाति
- (2) प्रतिबध्नाति हि श्रेयः पूज्यपूजाव्यतिक्रमः
- (3) साहसे श्रीः प्रतिवसति
- (4) एको रसः करुण एव निमित्तभेदाद्भिन्नः

55. अधः प्रदत्तेषु अयं ऋकारान्तः शब्दः न -

- (1) पिता
- (2) धाता
- (3) सीता
- (4) माता

56. आदिकवेः वाल्मीकेः अपरं नाम -

- (1) प्राचेतसः
- (2) प्रचेतसः
- (3) चोलः
- (4) साकेतः

57. 'श्री शिवराज्योदयम्' इत्यस्य पद्यमहाकाव्यस्य रचयिता -

- (1) सदाशिवशास्त्री
- (2) श्रीधरवेङ्कटेशकविः
- (3) विरूपाक्षः
- (4) श्री श्रीधरभास्करवर्णकरः

58. 'निरीक्षेऽहम्' इति पदम् अस्य सन्धेः उदाहरणम् -

- (1) गुणसन्धिः
- (2) पूर्वरूपसन्धिः
- (3) पररूपसन्धिः
- (4) पूर्वसवर्णसन्धिः

59. अयं समासः प्रायः उत्तरपदार्थप्रधानः -

- (1) बहुव्रीहिः
- (2) तत्पुरुषः
- (3) द्वन्द्वः
- (4) अव्ययीभावः

60. 'शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम्' - इति वाक्यम् अत्र वर्तते -

- (1) कुमारसम्भवे
- (2) मेघदूते
- (3) अभिज्ञानशाकुन्तलम्
- (4) मृच्छकटिकम्

61. अधः प्रदत्तेषु एतत् काव्यप्रयोजनं न ।

- (1) यशसे
- (2) अर्थकृते
- (3) शिवेतराय
- (4) सद्यःपरनिवृत्तये

62. अधः प्रदत्तेषु खण्डकाव्यस्य लक्षणम् -

- (1) दीर्घकठिनसमासाः क्लृष्टालङ्काराः भवन्ति
- (2) पात्राणि अनेकानि भवन्ति
- (3) रचनं सरलं सङ्गीतात्मकं भवति
- (4) दीर्घा प्रसिद्धा बृहती कथा भवति

63. अधः प्रदत्तेषु काव्यरीतिः -

- (1) प्रसादः
- (2) वैदर्भी
- (3) ओजः
- (4) माधुर्यम्

64. बृहत्कथायाः रचयिता -

- (1) गुणाढ्यः
- (2) विष्णुशर्मा
- (3) भोजराजः
- (4) अश्वघोषः

65. मेघसन्देशे यक्षः कुबेरेण शप्तः सन् अत्र निवसति -

- (1) शङ्करगिरि-अश्रमे
- (2) नारायणगिरि-आश्रमे
- (3) रामगिरि-अश्रमे
- (4) ब्रह्मगिरि-आश्रमे

66. अत्र प्रदत्तेषु इदं पुराणलक्षणं न ।

- (1) सर्गः
- (2) प्रतिसर्गः
- (3) विविधव्रतमाहात्म्यवर्णनम्
- (4) वंशानुचरितम्

67. साक्षात्सङ्केतितं योऽर्थमभिधत्ते सः -

- (1) लाक्षणिकः
- (2) वाचकः
- (3) व्यङ्ग्यः
- (4) ध्वनिः

68. नचिकेतोपाख्यानम् अस्याम् उपनिषदि उपलभ्यते -

- (1) केनोपनिषदि
- (2) ईशावास्योपनिषदि
- (3) कठोपनिषदि
- (4) प्रश्नोपनिषदि

69. 'कृ'धातोः तृच् प्रत्ययस्य मेलनेन निष्पन्नं रूपम् -

- (1) कार्तिकः
- (2) कर्ता
- (3) कृता
- (4) कारयिता

70. पञ्चतन्त्रे इदं तन्त्रं नास्ति ।

- (1) मित्रलाभः
- (2) सन्धिः
- (3) काकोलुकीयम्
- (4) अपरिक्षितकारकम्

71. प्रमुखपुराणानां संख्या -

- (1) अष्टौ
- (2) अष्टादश
- (3) अष्टाविंशतिः
- (4) अष्टात्रिंशत्

72. काव्यप्रकाशकारस्यमते काव्यं नाम -

- (1) तददोषौ शब्दार्थौ सगुणावनलङ्घ्यौ पुनः क्वापि
- (2) रमणीयार्थं प्रतिपादकः शब्दः काव्यम्
- (3) अदोषं गुणवत्काव्यम्
- (4) वाक्यं रसात्मकं काव्यम्

73. 'नमस्ते' इत्यत्र सन्धिः -

(1) सकारादेशसन्धिः

☒ (2) विसर्गसन्धिः

(3) विसर्गलोपसन्धिः

(4) श्रुत्वसन्धिः

74. प्रवाहणश्वेतकेत्वोः संवादः अस्याम् उपनिषदिवर्तते ।

(1) श्वेताश्वतरोपनिषदि

☒ (2) मुण्डकोपनिषदि

☒ (3) बृहदारण्यकोपनिषदि

(4) माण्डूक्योपनिषदि

75. अयं प्रयत्नः आभ्यन्तरः ध्वन्युत्पत्तौ -

☒ (1) विवृतम्

(2) विवारः

(3) संवारः

(4) घोषः

76. रूपकभेदाः -

☒ (1) दश

(2) द्वादश

(3) त्रयोदश

(4) चतुर्दश

77. धातोः ण्वुल् प्रत्ययः विहितः चेत् अस्य आदेशः भवति ।

(1) अन

☒ (2) अक

☒ (3) इक

(4) इन

78. प्रतिमानाटकस्य रचयिता -

(1) बाणः

☒ (2) भासः

(3) व्यासः

(4) कालिदासः

79. अधः प्रदत्तेषु काव्यहेतोः प्रतिभायाः नामान्तरम् -

☒ (1) शक्तिः

(2) ध्वनिः

(3) रसः

(4) सुलभा

80. कथासरित्सागरस्य कर्ता -

(1) नारायणपण्डितः

(2) त्रिविक्रमभट्टः

(3) गुणाढ्यः

☒ (4) सोमदेवः

81. 'जटाभिस्तापसः' इति अस्य सूत्रस्य उदाहरणम् -
 (1) सहयुक्ते अप्रधाने
 (2) धारेरुत्तमर्णः
 (3) इत्थम्भूतलक्षणे
 (4) लक्षणेत्थम्भूताख्यान भागवीप्सासु प्रतिपर्यनवः

82. व्यवहारज्ञानाय अस्य उपयोगः भवति -
 (1) छन्दसः
 (2) काव्यस्य
 (3) मन्त्रस्य
 (4) अक्षरस्य

83. 'विक्रमोर्वशीयम्' इति नाटके नायकः -
 (1) विक्रमः
 (2) अग्निमित्रः
 (3) पुरुरवः
 (4) ययातिः

84. 'हंसीव कृष्ण! ते कीर्तिः स्वर्गङ्गामवगाहते' इत्स्मिन् वाक्ये 'कीर्तिः' इति पदम् -
 (1) उपमानम्
 (2) उपमेयम्
 (3) उपमावाचकम्
 (4) समानधर्मः

85. द्वन्द्वसमासस्य उदाहरणम् -
 (1) पाणिपादम्
 (2) गजाननः
 (3) विद्याधनम्
 (4) वृक्षमूलम्

86. भामहस्य मते काव्यगुणाः -
 (1) चत्वारः
 (2) पञ्च
 (3) द्वौ
 (4) त्रयः

87. 'उपमानोपमेयत्वं यदेकस्यैव वस्तुनः' इति लक्षणयुतः अलङ्कारः -
 (1) उपमालङ्कारः
 (2) रूपकालङ्कारः
 (3) अनन्वयालङ्कारः
 (4) परिणामालङ्कारः

88. ईषत् विवृतसम्बद्धानि अक्षराणि -
 (1) य र ल व
 (2) श, ष, स, ह
 (3) कु, चु, तु, ड, पु
 (4) सर्वे स्वराः

89. 'महान् भारतोऽहम्' इति देशभक्तिप्रबोधकं गीतम् अस्मिन् ग्रन्थे विद्यते ।

- (1) चित्रपर्णी
- (2) श्रीमत्प्रतापरुद्रराणायणम्
- ☒ (3) श्रीरामचन्द्र लघुकाव्यसङ्ग्रहः
- (4) तदेवगगनं सैवधरा

90. मुष्टि, मुष्टि इति शब्दद्वयस्य समस्तपदलेखने रूपं एवं भवति -

- (1) मुष्टिमुष्टि
- ☒ (2) मुष्टीमुष्टि
- (3) मुष्टिमुष्टी
- (4) मुष्टीमुष्टी

91. नीलकण्ठदीक्षितेन विरचितं काव्यम् -

- (1) पारिजातापहरणम्
- ☒ (2) शिवलीलार्णवम्
- (3) शिवार्कमणिदीपिका
- (4) कृष्णविलासकाव्यम्

92. 'कालाध्वनोः अत्यन्तसंयोगे' इति सूत्रे अध्वशब्दस्य अर्थः -

- (1) देशः
- (2) परिस्थितिः
- ☒ (3) मार्गः
- ☒ (4) दिक्

93. 'उपमानम्' इति शब्दस्य नामान्तरम् -

- ☒ (1) विषयः
- ☒ (2) विषयी
- (3) वर्ण्यम्
- (4) विशेष्यम्

94. अनुष्टुप् छन्दसि प्रतिपादे इदम् अक्षरं लघु भवेत् -

- (1) चतुर्थम्
- (2) षष्ठम्
- ☒ (3) पञ्चमम्
- (4) सप्तमम्

95. 'भवान् सिंहासनम् आरोढुम् अर्हति' - इत्यत्र रेखाङ्कितपदे विद्यमानः प्रत्ययः

- (1) ढक्
- (2) क्तवतु
- (3) तुम्
- ☒ (4) तुमुन्

96. 'श्रीमत्प्रतापरुद्रराणायनमहाकाव्यम्' अनेन विरचितम् -

- (1) सन्निधानसूर्यनारायणशास्त्री
- (2) श्रीधरभास्करवर्णेकरः
- ☒ (3) ओगेटि परीक्षितशर्मा
- ☒ (4) ओगेटि अच्युतरामशास्त्री

97. 'रमणीयार्थप्रतिपादकः काव्यम्' इति काव्यलक्षणम् उक्तवान् कविः -

- (1) विद्याधरः
- (2) मम्मटः
- (3) रुय्यकः
- ☒ (4) पण्डितः जगन्नाथः

98. 'शिवराजविजयम्' इति आधुनिक काव्यम् -

- (1) पद्यकाव्यम्
- ☒ (2) गद्यकाव्यम्
- (3) चम्पूकाव्यम्
- ☒ (4) अलङ्कारकाव्यम्

99. 'आन्ध्रदेश्य हास्यकथाः' इति ग्रन्थः अनेन विरचितः -

- (1) दोर्बल प्रभाकरशर्मा
- (2) श्रीभाष्यं विजयसरथिः
- (3) सन्निधानं सूर्यनारायणशास्त्री
- (4) चिन्तामणि द्वारकीनाथदेशमुखः

100. गुणसन्धेः सूत्रम् -

- (1) अदेङ्गुणः
- (2) आदृणः
- (3) ओर्गुणः
- (4) इको गुणवृद्धी

101. 'कापूस्ते' इत्यत्र पूः नाम -

- (1) पुस्तकम्
- (2) पुरम्
- (3) पूर्तिः
- (4) पुं नाम नरकम्

102. व्यवहारे भूतार्थे ग्रन्थेषु उपयुक्तः प्रत्ययः -

- (1) क्त्वा
- (2) ल्यप्
- (3) तुमुन्
- (4) क्तवतु

103. 'त, भ, ज, ज गौ' - इति गणाः अस्य वृत्तस्य -

- (1) वंशस्थम्
- (2) इन्द्रवज्रा
- (3) उपेन्द्रवज्रा
- (4) वसन्ततिलका

104. 'अहं त्वां दर्शयामि' अस्य कर्मणिप्रयोगे वाक्यम् -

- (1) मया त्वां दृश्यते
- (2) मया त्वां दृश्यसे
- (3) मया त्वां दश्यते
- (4) मया त्वं दश्यसे

105. काव्यलिङ्गालङ्कारस्य इदं लक्षणम् -

- (1) प्रस्तुताप्रस्तुतानां तुल्यत्वम्
- (2) चेद्विम्बप्रतिबिम्बत्वम्
- (3) समर्थनीयस्यार्थस्य समर्थनम्
- (4) अनुत्पत्तिः कार्यस्य सति कारणे

106. 'वक्रोक्तिजीवितम्' इति काव्य लक्षणवक्ता कविः ।

- (1) केशवमिश्रः
- (2) कुन्तकः
- (3) विश्वनाथः
- (4) अभिनवगुप्तः

107. मूलविधेयानुवादः नाम

- (1) मूलभाषायाः भावान् स्वतन्त्रपद्धत्या लक्ष्यभाषां प्रति अनुवादकरणम्
- (2) लक्ष्यभाषायाः सहजस्वभावानुगुणं कृतः मूलबद्धानुवादः
- (3) केवलं मूलानुगुणः अनुवादः
- (4) मूलं विना स्वेच्छया अनुवादकरणम्

108. 'हनुमानब्धिमतर्तु दुष्करं किं महात्मनाम्' - इत्यत्र अलङ्कारः

- (1) वृत्त्यनुप्रासालङ्कारः
- (2) अर्थान्तरन्यासालङ्कारः
- (3) दीपकालङ्कारः
- (4) समासोक्त्यलङ्कारः

109. इन्द्रस्य पर्यायशब्दाः -

- (1) दिवस्पतिः, रोहिताश्वः, चक्रपाणिः
- (2) हलायुधः, शितिकण्ठः, शक्रः
- (3) पाकशासनः, मधवा, शतमन्युः
- (4) उपेन्द्रः, शचीपतिः, कन्दर्पः

110. 'Friends occur by our behaviour' इत्येतत् वाक्यं संस्कृते एवम् स्यात् -

- (1) वयं व्यवहारेण मित्रं जायते ।
- (2) अस्माकं व्यवहारेण मित्रं जायते ।
- (3) अस्माकं व्यवहारेण मित्राणि जायन्ते ।
- (4) अस्माकं व्यवहारेण मित्रं जायन्ते ।

111. 'भवतः किमर्थं तावत् तापत्रयम्' इति समाजे भाषायाः व्यवहारे प्रयुज्यते । अत्र तापत्रयं नाम

- (1) अधिभूतापः, अधिलोकापः, अधिसूर्यतापः
- (2) अधिव्योमतापः, अधिदेवतापः, अधिभूमितापः
- (3) अध्यात्मिकापः, अधिभौतिकापः, अधिदैविकापः
- (4) अधिकर्मतापः, अधीतितापः, अध्यात्मतापः

112. 'व्यासः महाभारतम् अलिखत्' इति वाक्यस्य कर्मणिप्रयोगे वाक्यम् एवं भवति -

- (1) व्यासेन महाभारतम् अलिख्यत
- (2) व्यासः महाभारतं लिखितवान्
- (3) व्यासेन महाभारतं लिखितम्
- (4) व्यासः महाभारतं लिखितम्

113. "औचित्यविचारचर्चा" इत्यस्य अलङ्कारविशिष्ट ग्रन्थस्य कर्ता -

- (1) विद्यानाथः
- (2) विद्याधरः
- (3) विश्वनाथः
- (4) क्षेमेन्द्रः

114. इदं अकर्मकपदम् -

- (1) क्रीडति
- (2) लिखति
- (3) नयति
- (4) त्यजति

115. अप्पय्यदीक्षितेन लिखितः आलङ्कारिकग्रन्थः -

- (1) हृदयदर्पणः
- (2) कुवलयानन्दः
- (3) व्यक्तिविवेकः
- (4) एकावलिः

116. 'Oh, why have you come' इति वाक्यस्य संस्कृतानुवादः -

- (1) भोः कथम् आगतोऽसि
- (2) भोः, किमर्थम् आगतोऽसि
- (3) भोः, कदा आगतोऽसि
- (4) भोः, किमर्थम् आगच्छति

117. व्यवधानं विना व्यञ्जनयुग्मस्य पुनरुक्तिः भवति चेत् सः अलङ्कारः

- (1) वृत्त्यनुप्रासालङ्कारः
- (2) छेकानुप्रासालङ्कारः
- (3) रूपकालङ्कारः
- (4) परिकरालङ्कारः

118. 'वैद्यो नारायणो हरिः' इत्यत्र हरिशब्दस्य नानार्थाः

- (1) करिः, पुण्डरीकः, यमः
- (2) कपिः, विष्णुः, मृगेन्द्रः
- (3) पिकः, शिवः, गजः
- (4) अश्वः, ब्रह्मा, लक्ष्मीः

119. अयं काव्यलक्षणग्रन्थः भामहेन लिखितः -

- (1) साहित्यदर्पणः
- (2) ध्वन्यालोकः
- (3) काव्यालङ्कारः
- (4) काव्यालङ्कारसूत्रम्

120. अस्माकं नित्य व्यवहारे अनभिज्ञानेनैव अस्माकं संस्कृतेः आध्यात्मिक प्रभाव युतानि पदानि प्रयुङ्गहे । तादृशं पदं -

- (1) आपादमस्तकम्
- (2) तापत्रयम्
- (3) भीष्मप्रतिज्ञा
- (4) अरुन्धतीनक्षत्रम्

121. योग्यताकांक्षासत्तियुक्तः पदोच्चयः -

- (1) पदम्
- (2) महावाक्यम्
- (3) पदार्थः
- (4) वाक्यम्

122. द्विगुसमासस्य लक्षणम् -

- (1) पूर्वपदार्थप्रधानः
- (2) संख्यापूर्वः
- (3) अन्यपदार्थप्रधानः
- (4) उभयपदार्थप्रधानः

(123 - 128) : अधः प्रदत्तम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां समाधानं दत्त ।

अन्तरिक्षं प्रति प्रेषिताः अन्तरिक्षनौकाः सम्पर्कक्षेत्रे महत्वपूर्णं स्थानम् आवहन्ति । जलमूलस्य अन्वेषणे अन्तरिक्षक्षेत्रीये संशोधने चापि नितराम् उपकुर्वन्ति । गुरुत्वाकर्षणशक्तेः प्रभावम् अप्राप्य ताः कथम् अन्तरिक्षे तिष्ठन्ति इति तु कुतूहलकरः अंशः । अत्रत्यं तत्त्वं नातिकठिनम् । भ्रमरिकां स्वीकृत्य यदा वयं भ्रामयामः तदा सा परिभ्रमणम् आरभते । परस्पर विरुद्धशक्तिद्वयस्य कारणतः सा परिभ्रमति । भवद्भस्तप्रेरिता शक्तिः तां भ्रामयति । भूमिस्था आकर्षणशक्तिः ताम् आकर्षति अपि । उभयोः शक्त्योः समता यावत् भवति तावत् सा भ्रमन्ती एव भवति । किन्तु यदा प्रेरिका शक्तिः क्षीणा भवति तदा सा पतति । प्रायः एषा एव प्रक्रिया दृश्यते अन्तरिक्षनौका विषये अपि । भूमिगता गुरुत्वाकर्षणशक्तिः नौक्यामुष्टा परिभ्रमणशक्तिः च ताम् अन्तरिक्षे स्थापयति । यदा गुरुत्वाकर्षणशक्तेः प्राबल्यं भवति, तदा अन्तरिक्षनौका भूमिं प्रति आगच्छन्ती वायुना उद्धृष्टासती पतिष्यति ।

123. अस्य गुरुत्वाकर्षणशक्तिः भवति

(1) अन्तरिक्षनौकायाः

(2) भू मेः

(3) भ्रमरिकायाः

(4) हस्तस्य

124. गुरुत्वाकर्षण शक्तेः प्रभावं विना अन्तरिक्षे कानितिष्ठन्ति ।

(1) भ्रमरिकाः

(2) जलमूल

(3) भूमिः

(4) अन्तरिक्षनौकाः

125. अधः दत्तेषु अन्तरिक्षनौकायाः उपयोगः न ।

(1) जलमूलस्य अन्वेषणम्

(2) सम्पर्कक्षेत्रे महत्वपूर्णं स्थानम्

(3) अन्तरिक्षे गुरुत्वाकर्षणशक्तिनिर्माणम्

(4) अन्तरिक्षक्षेत्रे परिशोधनम्

126. अन्तरिक्षनौक्या इयं शक्तिः सृज्यते -

(1) भूम्याकर्षणशक्तिः

(2) परिभ्रमणशक्तिः

(3) भ्रमणशक्तिः

(4) परस्परविरुद्धशक्तिः

127. उभयोः शक्त्योः समता यावत् भवति तावत् सा भ्रमन्ती
एव भवति । अत्र उभयोः नाम -

- (1) गुरुत्वाकर्षणशक्ति भ्रमणशक्त्योः
- (2) भ्रमणपरिभ्रमणशक्त्योः
- (3) हस्तप्रेरिताशक्तिगुरुत्वाकर्षणशक्त्योः
- (4) परिभ्रमणशक्तिहस्तप्रेरिताशक्त्योः

128. भ्रमरिकायाः परिभ्रमणस्य कारणम् -

- (1) परस्परविरुद्धशक्तिः
- (2) केवलं भूम्याः गुरुत्वाकर्षणशक्तिः
- (3) केवलं हस्तप्रेरिता शक्तिः
- (4) गुरुत्वाकर्षणशक्तेः प्राबल्यम्

PART-IV
METHODOLOGY - SANSKRIT

129. लौकिक संस्कृतसाहित्य पाठने प्रस्तुतीकरणं नाम सोपानम्
अत्र वर्तते ।

- (1) आदर्शवाचनात्पूर्वम्
- (2) अनुवाचनात्पूर्वम्
- (3) व्याख्यानात्पूर्वम्
- (4) आदर्शवाचनान्तरम्

130. बिहारी भाषा अस्याः प्राकृत भाषातः उत्पन्ना -

- (1) शौरसेनी प्राकृतभाषातः
- (2) महाराष्ट्री प्राकृतभाषातः
- (3) मागधी प्राकृतभाषातः
- (4) अर्धमागधी प्राकृतभाषातः

131. संस्कृतछात्राणां कृते आङ्ग्लभाषाव्याकरणस्य बोधने
व्यापकरूपेण एषा पद्धतिः उपयु भवति ।

- (1) संरचनापद्धतिः
- (2) प्रत्यक्षपद्धतिः
- (3) समाहारपद्धतिः
- (4) समीक्षा प्रणाली

132. श्रुतलेखनाध्यापन सोपानेषु छात्राणां श्रुतलेखस्य
संशोधनाय उपाध्यायः एतत् करोति ।

- (1) अनुच्छेदस्य द्वितीयवाचनम्
- (2) अनुच्छेदस्य अन्तिमवाचनम्
- (3) अनुच्छेदस्य तृतीयवाचनम्
- (4) अनुच्छेदस्य प्रथमवाचनम्

133. उपाध्यायः पञ्च, पञ्चपदानि कुण्डली उभयतः दत्त्वा
'योजयन्तु' इति पृष्ठवन्तः । एषः प्रश्नः -

- (1) प्रत्यभिज्ञा प्रश्नः
- (2) प्रत्याह्वान प्रश्नः
- (3) बहुविकल्प प्रश्नः
- (4) तुलनात्मक प्रश्नः

134. पाठेऽस्मिन् कठिनपदानामर्थान् वाक्यानि उपयुज्य
अध्यापकः बोधयति । एषाविधिः -

- (1) कोशविधिः
- (2) प्रयोगविधिः
- (3) तुलनाविधिः
- (4) व्युत्पत्तिविधिः

135. आचार्यः 'भगीरथः' इति पाठं पाठ्यन् सन्दर्भवशात्
'शतक्रतुः' इत्यस्मै पदायविवरणम् अध्यापकः ददाति ।
एषाविधिः -

- (1) टीकाविधिः
- (2) व्युत्पत्तिविधिः
- (3) प्रसङ्गविधिः
- (4) प्रयोगविधिः

136. छात्रेषु अशुद्धोच्चारण कारणेषु एषः अन्यतमः -

- (1) प्रादेशिक भाषा प्रभावः
- (2) अवयवलोपः
- (3) न्यूना प्रज्ञा
- (4) कक्ष्यां क्रमानुपस्थितिः

137. मौनवाचनेन एषः सम्पद्यते ।

- (1) द्रुतवाचनम्
- (2) सस्वरवाचनम्
- (3) निर्दोषवाचनम्
- (4) वाचनरूपेणनटनम्

138. शौरसेनी अपभ्रंशभाषातः एषा भाषा विकसिता -

- (1) पञ्जाबी
- (2) बंगला
- (3) अवधी
- (4) असमिया

139. छात्राः ह्यस्तनदिने अकर्मक वाक्यरचनां कृतवन्तः । अद्य अध्यापकः सकर्मकवाक्यानि पाठयति एतत्

- (1) स्थूलात् सूक्ष्मं प्रति
- (2) ज्ञातात् अज्ञातं प्रति
- (3) सरलात् कठिनं प्रति
- (4) पूर्णादिशं प्रति

140. 'मार्गोपदेशिका' नाम ग्रन्थः अनया पद्धत्या संस्कृताभ्यसनाय कृतः ।

- (1) अनुवाद पद्धतिः
- (2) व्याख्यापद्धतिः
- (3) प्रयोगप्रणाली
- (4) अभिनय विधिः

141. संस्कृतशिक्षणोद्देश्यानाम् अनुसृत्य 8, 9, 10 कक्ष्यानां स्तरः -

- (1) उच्चमाध्यमिकस्तरः
- (2) पूर्व माध्यमिक स्तरः
- (3) उच्चस्तरः
- (4) प्राथमिकस्तरः

142. इदानीमपि एतां पद्धतिम् अनुसृत्य मठेषु, आश्रमेषु, पाठनं विद्यते ।

- (1) पाठ्यपुस्तकपद्धतिः
- (2) व्याख्याविधिः
- (3) कोशविधिः
- (4) पाठशालापद्धतिः

143. पाठमनुसृत्य 'एवः एतादृशचित्राणि संकलय्य अनेतव्यानि' इति अध्यापकः उक्तवान् एतत् -

- (1) परियोजनाकार्यम्
- (2) गृहपाठः
- (3) निर्देश्यः
- (4) आकांक्षाकल्पनम्

144. पूर्वमाध्यमिक छात्रेषु भाषा, अपि च भावजालाभिवृद्ध्यर्थं एषा उत्कृष्टा रचना

- (1) प्रतिपदार्थानामर्थाः
- (2) अपरिचितगद्यं पठित्वा प्रश्नानां समाधानलेखनम्
- (3) लेखारचना
- (4) निबन्धरचना

145. 'दिनेश! भवान् प्रतिदिनं पाठ्यपुस्तकात् किञ्चिद् -
भागं दृष्ट्वा लिखतु' इति उपाध्यायः वदति । एतत्
लेखनकार्यम् -

- ~~(1) अनुलेखनम्~~
- (2) श्रुतलेखनम्
- ~~(3) प्रतिलेखनम्~~
- (4) सुन्दरलेखनम्

146. ग्रीवाभङ्गाभिरामम्.... इत्यादि श्लोकं पाठ्यन्
अध्यापकः अन्वयबोधां, करोति । एषा प्रणाली ।

- ~~(1) दण्डान्वयप्रणाली~~
- ~~(2) खण्डान्वयप्रणाली~~
- (3) व्याख्या प्रणाली
- (4) तुलनाप्रणाली

147. बोधनसमये यदि एतत् वर्तते चेत् बोधनं रोचकः
आकर्षकश्च भवेत् ।

- (1) बोधनसमये कक्ष्यायां हास्यकणिकाः
- (2) बोधनसमये स्वल्पकथाकथनम्
- ~~(3) बोधनसमये दृश्यश्रवणसामग्रियोजनम्~~
- (4) बोधनसमये उपाध्यायस्य आहार्यम् मूर्तिमत्तं च

148. संस्कृतेन प्रभावितासु भाषासु एषा अन्यतमा -

- (1) मराठी
- (2) उडिया
- ~~(3) आन्धी~~
- (4) बंगाली

149. विस्तारपठनम् अनेन वृद्धिः जायते ।

- ~~(1) क्षुण्णवाचनम्~~
- (2) आदर्शवाचनम्
- (3) प्रकाशवाचनम्
- (4) यान्त्रिकवाचनम्

150. कौशलपाठप्रकारेषु एषः नान्तर्भवति ।

- ~~(1) मौखिकनिबन्धः~~
- (2) वाचनम्
- (3) दृष्टलेखनम्
- ~~(4) वर्णनम्~~

151. त्रिभाषा सूत्रानुगुण्येन संस्कृतभाषा अस्मिन् राज्ये -

- ~~(1) ऐतिहासिकभाषा~~
- (2) व्यवहारयोग्याभाषा
- (3) अनुसन्धानभाषा
- ~~(4) ऐच्छिकभाषा~~

152. निर्देश्यः नामक अभ्यसमं अध्यापकेन अस्मिन् सन्दर्भे
दीयते ।

- ~~(1) काक्ष्यायाम् आन्तरिकमूल्याङ्कनसमये~~
- ~~(2) गृहपाठरूपेण~~
- (3) पाठ्यबोधनानन्तरं पाठस्य मूल्याङ्कनरूपेण
- (4) सूक्ष्मविषयग्रहण सामर्थ्यं परिशीलनार्थम्

153. न्यूनप्रत्ययभाषा

- (1) संस्कृतम्
- (2) चीनी
- (3) इरानी
- (4) प्राकृतम्

154. नाटकीकरणेन अस्यवृद्धिः भवति

- (1) वेगोच्चारणम्
- (2) रचनाशक्तिः
- (3) शब्दस्वरूपग्रहणम्
- (4) समयोचित भाषणम्

155. एषा भाषा केण्डं वर्गीय भाषासु नान्तर्भवति -

- (1) कोल्टक्
- (2) युनानी
- (3) फारसी
- (4) ट्यूटानिक्

156. भाष्यप्रणाली एतस्य बोधने अत्यन्त्युपयुक्ता इति अन्यतमः अभिप्राय -

- (1) पद्यम्
- (2) गद्यम्
- (3) नाटकम्
- (4) व्याकरणम्

157. ग्रहणसामर्थ्यम् अस्यां परीक्षायां अत्यन्तम् अन्तर्भवति ।

- (1) लक्ष्यात्मक प्रश्नानां प्रत्युत्तरलेखन परीक्षायां
- (2) लेखनपरीक्षायाम्
- (3) मौखिकपरीक्षायाम्
- (4) व्यासरूपपरीक्षायाम्

158. प्रत्यभिज्ञ प्रश्नाः अनेन प्रकारेण विद्यन्ते ।

- (1) त्रिणि वा चत्वारिवासमाधानानि दत्वा समुचित समाधानचयनार्थप्रश्नाः
- (2) एकं वाक्यं दत्वाशुद्धं वा अशुद्धं वा नामप्रश्नाः
- (3) सत्यमसत्यं नामविधायक प्रश्नाः
- (4) स्मृतिपूर्वक सामाधेय प्रश्नाः

159. नाटकशिक्षणस्य उद्देश्येषु एषा नास्ति ।

- (1) अनुकरणस्य अवसरः
- (2) संवादशिक्षा
- (3) प्रयोगपरिशीलनम्
- (4) विभिन्न परिस्थितीनां ज्ञानम्

160. लिप्याः परिणामक्रमः एषः इति अन्यतम आधुनिक भाषाशास्त्र सिद्धान्तः -

- (1) चित्रलिपिः → अक्षरलिपिः → पदलिपिः → ध्वनिलिपिः
- (2) चित्रलिपिः → पदलिपि → अक्षरलिपिः → ध्वनिलिपिः
- (3) ध्वनिलिपिः → चित्रलिपिः → अक्षरलिपिः → पदलिपिः
- (4) ध्वनिलिपिः → चित्रलिपिः → पदलिपिः → अक्षरलिपिः